УДК 415.411.12=833

КОНФІКСАЛЬНІ НАЗВИ ПРЕДМЕТІВ ГОСПОДАРЧО-ПОБУТОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ З ПРОСТОРОВОЮ СЕМАНТИКОЮ

Воропай С.В.

Словотвірно-семантичне мікрополе назв предметів господарчо-побутового призначення об'єднує деривати різні як за лексичним складом*, так і за деривaційними значеннями.

Вираження деривaційних значень за допомогою комплексних словотвірних засобів носить специфічний характер. При конфіксальному словотворенні компоненти словотвірного значення розподіляються між елементами деривaційного засобу - конфікса, другий елемент якого передає загальне відношення предмета до поняття, названого мотивуючим словом, а перший конкретизує це загальне відношення, виражаючи різні значеннєві модифікації [8 1978 78]. При формуванні словотвірної семантики предметних назв з локальним значенням центр семантичного навантаження складають препозитивні конфіксальні елементи, що виражають просторову орієнтацію.

Конфіксальні похідні, які входять в словотвірно-семантичне мікрополе назв предметів побуту з просторовим значенням, об'єднані загальною словотвірною семантикою "те, що у просторі займає певне положення відносно того, що називає мотивуюча основа". У межах цієї семантики можна виділити ряд часткових лексико-словотвірних значень:

1) "предмет, що знаходиться нижче, під чимось, названим мотивуючим словом";

2) "предмет, який розташований поблизу або прилягає до того, що позначає мотивуюча основа";

3) "предмет, розташований вище від чогось, позначеного мотивуючою основою";

4) "предмет, що знаходиться позаду того, що називає мотивуюче слово";

5) "предмет, що проходить через щось, назване мотивуючим словом";

6) "предмет, який знаходиться перед тим, що позначає мотивуюча основа";

7) "предмет, який пролягає поперек того, що називає мотивуюча основа".

1. Лексико-словотвірне значення "предмет, що знаходиться нижче, під чимось названим мотивуючою основою" мають деривати з конфіксами **під-…-ник, під-…-ок, під-…-ач, під-…-j(а), під-…-к(а), під-…-ниц´(а), під-…-иц´(а), під-…-∅.**

Найуживанішими є форманти **під-…-ник, під-…-ок**, які творять

а) назви предметів домашнього вжитку: *підвіконник* (СУМ VI 406); *піддзеркальник* (423); *підлокітник* (452) "підвіконник"; *підсклянник* (501) "підставка з ручкою для склянки, переважно металева"; *підручник* (495) "посібник (книжка)"; *підодіяльник* (475); *підрешіток* (489) "густе решето"; *підніжок* (463) "підставка для ніг"; "пристрій у вигляді східців для входу в автомашину, вагон і т. ін."; *підсошок* (Гр III 180) "підпора тину або огорожі" (*соха* "роздвоєна на одному кінці палиця"); *підскринок* (Ж 649) "нижня частина скрині зі спеціальною шухлядкою"; *підситок* (ФП 196) "посуд під решетом при якійсь роботі"; *підгузок* (Ум-С 680) "невелика пелюшка, якою обгортають нижню частину тіла немовляти" (*гуза* "задня частина… зад);

б) найменування елементів одягу, прикрас: *підпахівник* (СУМ VI 480) "шматок тканини або спеціальний виріб, який пришивають зсередини рукавів під пахви, щоб запобігти псуванню одягу потом"; *підборідник* (400) "ремінець капелюха, який натягується під підборіддя"; *підколінник* (437) "те, що облягає коліно"; *підшоломник* (527) "шапка, яку надягають під шолом або під каску"; *підрясник* (Гр III 177) "довгий одяг священнослужителя, поверх якого одягається ряса"; *підлубок* (Горбач Романів 70) "підшита в зап'ятку

* До назв предметів господарчо-побутового призначення звичайно відносять найменування предметів домашнього вжитку, назви елементів одягу, назви елементів кінської та волової упряжі, найменування господарських інструментів, різних приладів та їх частин.

підкладка з тонкої шкіри” (*луб* “вид картону або задник у взутті, зроблений із спец. матеріалу”); *пидкисник* (Закр 449) “жіноча головна прикраса”; *підп’яток* (Ум-С 335) “підбір, каблук або підстилка у взутті, що оберігає п’яту від цвяхів, якими прибитий каблук”;

в) назви елементів кінської упряжі: *підсідельник* (СУМ VI 500) “ремінь для укріплення сідла, шматок повсті або грубого полотна, який підкладають під сідло”; *підхомутник* (523) “повстяна прокладка під хомутом”; *підчеревник* (525) “ремінець, що проходить під черевом коня від однієї голоблі до другої"; *підборідник* (400) “ремінець у вуздечці під нижньою губою коня”; *подхвосник* (Горбач Остромичі 310) “ремінь уздовж хребта коневі й попід хвіст тримати хомут”;

г) найменування різних приладів та їх частин: *піддонник* (СУМ VI 403) “те, що ставиться під дно чого-небудь”; *підфарник* (521) “невеликий допоміжний ліхтар на автомашині під фарами або поряд з ними”; *підтоварник* (Гр III 182) “колода, яку підкладають під човен, бочки і т.ін.”; *підколодник* (168) “частина поколодви: пастка для лисиці і куниць”; *підчопок* (О II 72) “дерево під чопами, що над ними ходить вал (у млині)” (*чоп* “зубець колеса машини”);

д) назви музичних інструментів та їх частин: *підгрифок* (СМТ 76) "деталь струнних інструментів, до якої прикріпляються нижні кінці струн".

Похідні, у структурі яких виокремлюється морфема **під-…-ок,** поширені переважно в різних діалектах. Крім того, згаданий афікс може надавати дериватам значення “предмет, який неповною мірою виявляє свої ознаки і подібний до того, що називає мотивуюча основа”: *підкульок* (Ж 643) “маленький куль, як правило, менший за звичайний”; *підстіжок* (Гр III 186) “невеликий стіг, як правило, менший за звичайний”; *підсумок* (ПТ 217) “невелика шкіряна сумка, яку носять на поясі”; *підситокъ* (Вас 32) “сито, що за розмірами є меншим від звичайного і вміщує приблизно половину мірки”.

Рідше для творення слів з тотожною семантикою вживається конфікс **під-…-j(a)**: *підвіконня* (СУМ VI 406); *підголів’я* (415); *підголов’я* (415) “невелика низенька скринька, підставка або інший предмет, що підкладається в головах під подушку для надання їй вищого положення"; *підніжжя* (462) “підставка для ніг”; *підстілля* (508) “основа стола (ніжки і рама), на яку настилається кришка”; *підстіжжя* (507) “підкладка, підстилка під стіг, для збереження його від сирості знизу”; *підопліччя* (477) "те саме, що підоплічка"; *підхвістя* (521) "частина шлеї, ремінець біля сідла, що йде під хвостом коня".

Одиничними прикладами представлені форманти **під-…-ач, під-…-∅**: *підголовач* (СУМ VI 415)"те саме, що *підголів’я"* (пор.: *підголовник* (215) “пристрій для голови (звич. на зуболікувальному, перукарському та ін. кріслах); *підволок* (Чаб III 114) “збита із грубих кілків підкладка-трикутник для перевезення плуга на поле” (від *волокти*). Останнє слово вживається в діалектах.

Конфікс **під-…-к(а)** модифікує граматичне значення твірних, порівняйте: *підрешіток - підрешітка* (СУМ VI 489); *підопліччя – підоплічка* (477) "підкладка або вставка в сорочці народного крою від плечей до половини грудей і спини". Таку ж функцію виконують форманти **під-…-ниц’(а)**, **під-…-иц´(а)**, які виокремлюються в структурі регіоналізмів *підвіконниця* (Чаб III 114) “підвіконня”; *підтарільниця* (Дуб 318) “підставка під тарілку”; *підгорлиця* (Бат 284) "підборідник".

Серед розглянутих дериватів велика кількість однокорінних словотвірних синонімів, *наприклад: підвіконник - підвіконня, підоплічка - підопліччя, підрешіток - підрешітка, підніжок - підніжжя. підголів’я - підголовач;* також є словотвірні омоніми: *підручник* (Ізюмов 567) 1) “пелюшка на руки”; 2) (про людину) “помічник, підлеглий”; 3) (книга) “посібник”.

Похідні з конфіксами **під-…-ник, під-…-ок,** зрідка **під-…-ач, під-…-j(a)** вступають в антонімічні відношення з дериватами, у яких виокремлюються форманти **на-…-ник, на-…-ок, на-…-ач**: *підголовник - наголовник*, *підголовок - наголовок*, *підголовач - наголовач*, *підручник - наручник*, *підчеревник - начеревник, підстілля - настільник, підлокітник - налокітник, підколінник - наколінник, підвіконник, підвіконня - навіконник.*

2. Лексико-словотвірне значення “предмет, який розташований поблизу або прилягає до того, що називає мотивуюче слово”, притаманне дериватам з формантами **при-…-ник, при-…-ок, при-…-ач, по-…-ок, о-…-ок, по-…-ниц’(а), по-…-ень,о-…-ник.**

Найпродуктивнішими є конфікси **при-…-ник, при-…-ок,** які творять

а) назви предметів домашнього вжитку: *приголовник* (Гр III 412) ”кожна з чотирьох колод, на які кладеться піч в гуцульській колибі”; *присішок* (ВТ 69) “підпорка, стовпчик”(*соха* “роздвоєна на одному кінці палиця”); *прикозьолок* (ДзПА 82) “деталь, що розташована біля невеликої крокви, якою накривається верх солом’яної покрівлі” (*козел, козьол* “з’єднані в горішній частині під кутом два дрючки, якими укріплюють, притискають верх солом’яної покрівлі”); *приголовок* (Ум-С 628) “пелюшка під голову”;

б) найменування елементів кінської упряжі: *посторонок* (СУМ VII 377) “міцний ремінь або мотузок, що з’єднує в упряжі хомут з орчиком”; *приконечник* (Гр III 420) “кінець (кнута, арапника)”; *присідельник* (Горбач Остромичі 314) “ремінь, що проходить через сідло”; *приколибок* (О II 139) “дошки спереду колиби для захисту від вітру” (*колиба* “спец. віз, пристосований для кочового життя”); *приуздок* (Ж 762) “деталь кінської упряжі, яка надівається на голову коня” (*узда* “вуздечка”);

в) назви елементів одягу: *причільник* (Гр III 453) “частина очіпка (що охоплює лоб)”;

г) назви частин народних музичних інструментів: *приструнок* (СУМ VII 47) “коротка струна в бандурі, кобзі і т.ін.”; *приструнник* (Гр III 443) “дерев’яна дощечка на музичних інструментах, якою закріплюються нижні кінці струн, струнотримач”. Деривати творяться від однієї основи за допомогою різних афіксів, які виконують семантично-розрізнювальну функцію.

З формантом **при-…-ок** вживаються загалом регіоналізми. Також цей афікс надає похідним додаткового значення “предмет, який неповністю виражає ознаки того, що позначено мотивуючим словом або є його частиною”: *прилавок* (СУМ VII 653) “частина нерухомої лави в укр. хаті під стіною від дверей до кутка”; *прискринокъ* (Б-Н 300) “маленький ящичок у верхній частині скрині на боковій стінці, призначений для зберігання дрібних речей або коштовностей”; *прирамок* (Ж 755) “деталь рами вікна, яка вставляється у раму закладну, глуху, замуровану”; *приботок* (Ліпкевич 132) “верхня частина бота, до якої кріпляться бортові дошки”(*бот* “судно”).

Семантично близькі до попередніх дериватів іменники з конфіксами **по-…-ок, по-…-ень, о-…-ок, о-… -ник**: *поденок* (Ж 675) “підстилка під стіг чи оборіг, щоб снопи або сіно не гнили від землі” (від *дно*); *подолок* (Гр III 244) “нижня частина запаски, даху, снопа від перевесла вниз” (*дол* “низ”); *побочень* (205) "бокова полоса в шлеї"; *оденок* (38) “те саме, що поденок”; *опасок* (Гр III 56) “ремінь для носіння бандури через плече”; *оплічник* (СУМ V 716) “спинка (крісла і т. ін.)"; *одвірник* (Гр III 38); *остільник* (Гриценко 115) “скатерка”; *ошийник* (ДзПА 128) “комір, частина одягу, що облягає шию”; *ошийник* (Ум-С 284) “нашийник”. Афікси **по-…-ок, по-…-ень** передають додаткову семантику "предмет, що знаходиться збоку від названого мотивуючим словом". Серед похідних зі згаданими формантами є абсолютні словотвірні синоніми (*поденок* - *оденок*), діалектизми (*одвірник*, *остільник, ошийник, побочень*), застарілі слова (*оплічник*, *опасок*).

До цієї групи належать слова розмовного вжитку з конфіксами **по-…-ниц´(а), при-…-ач:** *побічниця* (СУМ VI 619) “бильце”; *приголовач* (Ум-С 628) “пелюшка під голову”.

Ідентичне словотвірне значення має застаріле *опліччя* (58) “жіноча сорочка”, утворене за участю форманта **о-…-j(а)**.

3. Лексико-словотвірне значення “предмет, який у просторі розташовується зверху по відношенню до того, що названо мотивуючою основою" притаманне похідним з конфіксами **на-…-ник, на-…-ок, над-…-ок, на-…-ач, на-…-j(а), на-…-ак, на-…-к(а), на-…-ниц´(а).**

Найуживанішим є конфікс **на-…-ник,** за допомогою якого творяться

а) назви предметів домашнього вжитку: *настільник* (СУМ V 201) “скатерка”; *напірник* (151) “мішок із щільної тканини, куди насипають пір’я для подушки або перини”; *наличник* (119) “накладна планка, що обрамляє вікна або двері”; *налавник* (114) “вузька, перев. килимова, тканина, якою покривають лави”; *навіконник* (34) “віконний наличник”; *набожник* (УР 1926 435) “вишитий рушник на іконах”; *наквітник* (Ж I 479) “квітковий горщик”; *насьвічник* (492) “підсвічник, ліхтар”;

б) назви елементів одягу та прикрас: *нарукавник* (СУМ V 179) “чохол, який надягають поверх рукава, для захисту від чого-небудь, манжети, прикріплені до сорочки, блузи і т.ін.”; *наголовник* (52) “те саме, що наголовок”; *напальник* (Сизько 58) “та частина рукавиці, що надівається на один палець”; *нагрудник, напузник* (ДзПА 130) “фартух”; *набрівник* (УР 1926 436) “дівчачий головний убір, подібний до високого очіпка”;

в) назви елементів кінської упряжі: *нахрапник* (СУМ V 230) “ремінь вуздечки, що тягнеться вздовж перенісся до лоба коня” (*храпи* “перенісся у тварин”); *нахвостник* (171) “ремінь з вічком, в яке продівається хвіст для утримання сідла ззаду”; *нахребетник* (153) “частина кінської збруї, яка вдягається коневі на спину за хвіст, щоб не спадала упряж і щоб держати з гори повозку”; *накопильник* (108) “повздовжній брусок саней, який накладається на копила для скріплення і зв’язку їх"; *намордник* (Ж 484) “нижній пасок вуздечки”; *наочник* (485) “боковий щиток на вуздечці біля очей коня, щоб він не дивився вбік і не полохався”;

г) назви сільськогосподарського реманенту та його частин: *навильник* (СУМ V 31) “держак вил”; *наральник* (Гр II 515) “вид сошника”; *наперсник* (Лис 133) “залізне кільце, за допомогою якого коса скріплюється з кіссям”.

Конфікс **на-…-ок** надає дериватам додаткового значення “частини від чогось, позначеного мотивуючим словом”: *наголовок* (Ж 471) “ковпак капелюха або дитячий чепчик”; *напалок* (Гр II 506) “палець перчатки, перев’язка на хворому пальці”; (ДзПА 137) “перстень”; *нап’яток* (Дз 135) “задня тверда частина взуття, що охоплює п’яту”; *надолок* (Гр II 484) ”подол, низ у платті”; *наполокъ* (Павл 528) “частина одягу, яка пришивається до поли або оздоблення”; *надвірок* (Лекс Фр 130) “завіс на дверях”; *набородок* (О І 461) “ремінь вуздечки під шиєю”; *навилок* (Верх 237) “держак у вилах”; *наралок* (Корзонюк 169) “залізний конечник рала, частина плужка для обгортання картоплі”; *набідрок* (Ум-С 1089) “хомут, ремінці біля хомута”.

До цієї групи також належать похідні з конфіксом **над-…-ок**, наприклад, розмовне *надтінок* (Ж 496) “тент, натягнутий зверху на палиці або на щось інше для створення затінку"; діалектне *надчубокъ* (Павл 509) “капелюх або щось інше, що виконує функцію капелюха”; *надосник* (Ник 61) “дерев’яний брус, укріплений зверху на металевій осі воза”.

Одиничними прикладами у цій групі представлені форманти **на-…-ак**, **на-…-ач**, **на-…-j(a):** *наголовач* (СУМ V 52) “наголовок”; *навершняк* (Гр II 468) “верхня кришка у маслобійній діжці”; *наруччя* (СУМ V 179) “браслет”. Перші два деривати вживаються на регіональному рівні, останнє слово вийшло з активного вжитку. Іменник *наголовач* вживається також у літературній мові зі значенням "частина вуздечки".

Конфікси **на-…-к(а)**, **на-…-ниц’(а)** вичленовуються в структурі діалектизмів жіночого роду, наприклад: *надолонка* (Гр II 484) “нашивка з шкіри або сукна на всю долоню, щоб не терлись рукавиці”; *наколінниця* (495) “рід гамаш з білої шерсті, що зав’язуються вище колін, які зимою носять гуцульські жінки”; *нашийниця* (535) “намисто”.

4. Лексико-словотвірне значення “предмет, що перебуває за тим, на що вказує мотивуюча основа, представлене дериватами з конфіксами **за-…-ник, за-…-ок, за-…-ниц’(а)**, **за-…-к(а), за-…-∅, за-…-ак, за-…-ук.**

Форманти **за-…-ник**, **за-…-ок** творять

а) назви предметів одягу та їх частин: *зап’ястник* (Гр II 87) “манжета, розшита шнурками”; *зарукавник* (ДзПА 129) “манжет на сорочці”; *загрудник* (Яв 240) “накладка на груди, схожа на жилет”; *засобок* (99) “задня частина сорочки або зборки на спині кожуха вверх від талії” (від *себе*, *за собою*); *заголовок* (Бат 266) “хустинка на голову дитині”. Усі ці деривати вживаються у діалектах;

б) найменування різних господарчих приладів та їх частин: *заборозник* (Гр II 7) “частина плуга”; *заколесник* (Ж 250) “кілок, який закладають в отвір на осі, щоб не спадало колесо”; *забороннник* (О І 259) “ланцюжок на “побігачці” борони, до якого прикапчують “орчик”; *затильник* (Чаб II 77) “металевий стрижень, що скріплює задню теліжку воза з розворою”; *затилок* (Сизько 35) “дерев’яна планка з дірками на краях, яка надягалася ззаду й спереду дерев’яного воза на полудрабки”; *завісок* (Гр II 19) “залізний брусок у возі, прибитий за віссю для того, щоб колесо не терло плеча, на якому стоїть ящик воза”; *загвіздок* (26) “кілочок або цвях, який заважає кінцю палиці пройти назад з отвору”; *заденок* (Мельн 79) “задня сторона ящика на возі”;

в) назви предметів домашнього вжитку: *заголовок* (Гр II 28) “подушка”; *запоясник* (84) “кинджал”; *залиштовник* (59) “в оковці кришки селянської скрині: кожна з коротких залізних полос, що проходять від шпуг до кінців скрині і захвачують собою лиштву (*лиштва* "планка").

Конфікси **за-…-ник, за-…-ок** творять похідні з тотожною словотвірною семантикою і виконують розрізнювальну функцію на рівні лексичних значень, порівняйте: *затильник - затилок, зарукавник - зарукавок* (Елек 62) “злучник, муфта, рукав”.

У мові існує застаріле *запаска* (СУМ III 247) “жіночий одяг у вигляді шматка тканини певного розміру (перев. вовняної), що використовується замість спідниці для обгортання стану поверх сорочки” (*пас* “пояс”) з морфемою **за-…-к(а)**. Також цей дериват може вживатися на регіональному рівні у значенні “фартух”.

З цим самим формантом функціонують діалектизми *запілка* (Гр II 79) “фартух” (*пола* “полотнище”); *залубка* (II 60) “сани з кузовом” (від *луб´янка* "повозка, обшита лубом"). До цієї групи належить регіоналізм з афіксом **за-…-ниц’(а)** *заушниця, завушниця* (СУМ III 374) “сережка”. Це саме значення має похідне *заушник* (Гр III 112).

Форманти **за-…-ак**, **за-…-ук** виокремлюються в структурі діалектних слів: *заборозняк* (Бат 265); *заборознюк* (265) "заборозник".

Одиничним прикладом представлений формант **за-…-**∅: *запіл* (Гр II 79) "пола одежі, завернута так, щоб в неї можна було щось покласти".

5. Лексико-словотвірне значення "предмет, що пролягає через щось, назване мотивуючою основою" притаманне кількісно обмеженій групі дериватів, з формантами **через-…-ник, через-…-ок, через-…-ень**: *черезпоясник* (Ник 170) "верхня попруга, що йде по сідлу поверх подушки"; *черезплічник* (Ж 1066) "перев'язь для підтримання хворої руки"; "тасьма, стрічка або ремінь, перекинуті через плече (перев. в дорев. військ. формі)"; *черезсідельник* (1066) "частина кінської упряжі - ремінь, що проходить через сіделко від однієї голоблі до другої, підтримуючи їх"; *черезсіделок* (Гр IV 455) "черезсідельник"; *черезсіделень* (455) "черезсідельник". Останні три деривати - однокорінні словотвірні синоніми, які різняться сферою вживання (*черезсіделок*, *черезсіделень* - діалектні слова).

6. Лексико-словотвірне значення "предмет, розташований перед чимось, позначеним мотивуючим словом" притаманне іменнику з конфіксом **перед-..-ник** *передплужник* (СУМ VI 174) "робоча частина деяких систем плуга, встановлена на рамі попереду його основного корпусу для кращої якості оранки".

7. Лексико-словотвірне значення "предмет, що пролягає поперек чогось, названого мотивуючим словом" має конфіксальна структура *перечілокъ* (Вас 24) "верхня частина вуздечки, що проходить через лоб коня" (від *чоло* "частина морди").

Конфіксальні деривати, що позначають предмети побутово-господарчого призначення, складають досить розгалужену з предметно-тематичного погляду групу, яка відзначається багатством свого складу. Усі вони - продукт живого народного мовлення. Опрацьований матеріал показує, що більшість аналізованих структур утворилася й функціонує в різних говірках, хоча деякі похідні через діалекти потрапили в літературну мову. На сучасному етапі, у зв´язку зі зникненням відповідних реалій, частина досліджуваних іменників перейшла в розряд пасивних.

Найпродуктивнішими для творення назв предметів побутового вжитку виступають конфіксальні форманти з постпозитивними компонентами **-ник**, **-ок.** Розглянуті структури творяться переважно від основ іменників - конкретних предметів (часто найменувань частин тіла людини чи тварини).

Конфікси, що творять назви предметів побуту з просторовою семантикою складають цілісну систему, кожен елемент якої виконує визначену йому функцію, яка полягає в реалізації певних словотвірних значень. Однак, для вираження однотипних словотвірних значень використовується, як правило, кілька конфіксальних морфем, які різняться семантичною орієнтацією, додатковою словотвірною семантикою, сферою побутування, ступенем архаїзації.

ДЖЕРЕЛА

Бат Верхратський І. Говір батюків // ЗНТШ, 1912, т. XV.

Б – Н Білецький – Носенко П. Словник української мови./ Підготував до видання В.В. Німчук.– К.:Наук. думка, 1966.- 423 с.

Вас Василенко В. Опыт толкового словаря народной технической терминологии по Полтавской губернии. Отдел I – III. Харьков, 1902.

Верх Верхратський І. Знадоби до пізнання угорсько-руських говорів // ЗНТШ, 1899, т. 30.

ВТ Шелудько І.М. Практичний словник виробничої термінології. – Харків, 1930.

Горбач Горбач О. Західно-поліська говірка с.Остромичі коло повіту Кобринь. Словник // Олекса

Остромичі Горбач. Зібрані статті. V. Діялектологія. – Мюнхен, 1993. – С. 169 – 331.

Горбач Горбач О. Північно-наддністрянська говірка й діялектний словник с. Романів Львівської обл.

Романів – Мюнхен, 1965.

Гриценко Гриценко П.Ю. Ареальне варіювання лексики. – К., 1990.-272 с.

Гр Словарь української мови:У 4-т./ Зібр. ред. журн. "Киев. старина". Упорядкував з дод. власн. матеріалу, Б.Грінченко. – К., 1907 – 1909. – Т. – IV.

ДзПА Дзендзелівський Й.О. Програма для збирання матеріалів до лексичного атласу української мови. – К., 1984.

Дуб Дубровський В. Українсько – російський словник. – К.: Час,1909.

Ж Желехівський Є. Малорусько-німецький словарь.– Львів, 1886.

Закр Закревський М. Старосветский бандуриста. Кн 3. – Словарь малороссийскихъ идиомовъ. –

М., 1861.

Ізюмов Ізюмов О. Українсько – російський словник. – Харків, 1930.

Корзонюк Корзонюк М.М. Матеріали до словника західно-волинських говірок // Укр. діалектна лексика. – К., 1987. – С. 62 – 267.

Лекс Фр Лексика поетичних творів Івана Франка. – Львів, 1990.

Лис Лисенко П.С. Словник поліських говорів. – К., 1974.

Ліпкевич Словник рибальської лексики // Ліпкевич І.Г. Рибальська лексика в укр. говірках Нижньої Наддніпрянщини. Дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук.– Запоріжжя, 1993.– С. 212 – 235.

Мельн Мельничук О.С. Словник специфічної лексики с.Писарівки (Кодимського р-ну Одеської обл.) //Лексикографічний бюлетень. Вип.2. – К., 1952. – С.67 – 99.

Ник Никончук М.В. Сільськогосподарська лексика Правобережного Полісся. – К., 1985.

О Онишкевич М.Й. Словник бойківських говірок. Ч.1-2. - К., 1984.

Павл Павловський А. Грамматика малороссійскаго наречія. Краткий малороссійскій словарь. – СПб, 1918.

ПТ Словник природничої термінології. – К., 1927.

Сизько Сизько А.Т. Словник діалектної лексики говірок сіл південно-східної Полтавщини. – Дніпропетровськ, 1990.

УР 1926 Ніковський А. Українсько-російський словник. - К., 1926.

СМТ Юцевич Ю. Словник музичних термінів. – К.:Музична Україна, 1971.

СУМ Словник української мови. – К., 1970 – 1980. – Т. I – XI.

Ум-С Уманець М., Спілка А. Словарь російсько – український. – Львів, 1893.

ФП Піскунов Ф. Словниця української (або Югової – Руської мови). – Одеса, 1873.

Чаб Чабаненко В.А. Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини: У 4-т. – Запоріжжя:ЗДУ, 1992.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баценко К.С. Про назви деяких побутових реалій у говорах Хмельниччини // Праці XII республіканської діалектологічної наради. – К., 1971. – С. 298 – 304.
2. Вендина Т.И. Дифференциация славянских языков по данным словообразования. – М.:Наука, 1990. – С. 107 – 108.
3. Гумецька Л.Л. Нарис словотворчої системи української актової мови XIV-XV ст. –К.: Вид-во АН УРСР, 1958.-298 с.
4. Козачук Г.О. Афіксальне творення назв домашнього посуду на молоко // Лексична і граматична
5. деривація в українській мові. Зб. наук. праць. – К.:Наук. думка, 1983. – С. 9 – 17.
6. Козачук Г.О. Назви хатніх меблів у говірках Правобережної Київщини // Дослідження з української діалектології. Зб. наук. праць. – К.:Наук. думка, 1991. – С. 117 – 126.
7. Кубрякова Е.С. Типы языковых значений. Семантика производного слова. – М., 1981.
8. Лопатин В.В. О семантической структуре словообразовательного форманта // Русский язык. Вопросы его истории и современного состояния. Виноградовские чтения I – VIII. – М., 1978. – С. 78 – 89.
9. Ревзина О.Г. Структура словообразовательных полей в славянских языках.-М.: Изд-во Моск. ун-та,1969.